

KRISTIN HARMEL

A
BORÁSZ
FELESÉGE

Mont Blanc
válogatás

Champagne, 1940: Inès nemrég ment hozzá Michelhez, a neves pezsgőház, a Maison Chauveau tulajdonosához, amikor elkezdődik a német megszállás. Ahogy a helyzet egyre veszélyesebbé válik, Michel úgy dönt, hátat fordít a házasságának, és fegyvereket kezd elrejtetni az ellenállás számára. Inès fél, hogy lelepleződnek, de Céline számára, aki a Chauveau főborászának francia-zsidó származású felesége, a veszély még nagyobb. Azt beszélik, hogy a zsidókat keletre szállítják, ahol szörnyű sors vár rájuk.

Céline kétségbeesetten keresi a boldogságot, vakmerően a szívét követi, Inès pedig könnyelmű hibát követ el egy náci kollaboránssal, kockáztatva ezzel szereteteik életét és a szőlőbirtokot is, amely összeköti őket.

New York, 2019: A nemrég elvált Liv élete mélypontra jutott épp, amikor csökönyös, különc nagyanyja, Edith váratlanul megjelenik nála, és ragaszkodik hozzá, hogy Franciaországba utazzanak. De az idős asszonynak hátsó szándéka van ezzel, és egy évtizedeken átívelő tragikus történetet elevenít fel. Amikor a múlt és a jelen végül találkozik, Liv egy olyan útra lép, amely egyenesen a Maison Chauveau barlangjaihoz vezet.

KRISTIN HARMEL a New York Times és a USA Today bestsellerszerzője. Regényeit 28 nyelvre fordították le, és adták el a világ minden táján. 16 éves kora óta ír hivatásszerűen, amikor is sportriporterként megkezdte a pályafutását. Még főiskolás korában indult a népszerű People magazin riporteréként, és több mint egy évtizedig dolgozott a kiadványnak. A Super Bowltól kezdve nagy horderejű gyilkosságokon át hírességekkel készített interjúkig mindenről tudósított. A Massachusetts állambeli Boston mellett született, és ott, valamint az ohioi Columbusban és a floridai St. Petersburgban töltötte gyermekkorát. Jelenleg Orlando-ban él férjével és kislányával.

TUDJON MEG TÖBBET A KÖNYVRŐL:

www.kristinharmel.com

www.facebook.com/MontBlancValogatás

www.facebook.com/DreamKonyvek

„Ez a történelmi regény egy rendkívüli írás szerelemről, bátorságról és az emberi életösztön erejéről. Harmelnek sikerül magával ragadnia a közönséget, és a történet végén még könnyekre is fakasztja őket.” JEWISH BOOK COUNCIL

„Micsoda sztori! Összetett, mégis egyszerű, mely megmutatja az emberekérzéseit, nézeteit és félelmeit, és hogy mennyire különbözően reagálnak rendkívüli helyzetekre, ez esetben a II. világháborúra.” GOODREADS

„Harmel részletgazdag, mégis lendületes olvasmánya arról, ahogy hétköznapi emberek felnőnek a rendkívüli körülményekhez a megszállt Franciaországban. Egy lenyűgöző alkotás a ledobott pilóták menekülőútjáról. Az olvasókat magával fogja ragadni ez a megindító dráma.” JULIETTE FAY

„Lebilincselő. Feszültségekkel teli történet személyes és politikai árulásról, bátorságról és önfeláldozásról.” TAMPA BAY TIMES

„Kristin Harmel rendkívül ügyesen szövi az eseményeket a múltban és a jelenben, egyenlő hangsúlyt és szerepet adva mindkét történetszálnak, melyek telis-tele vannak titkokkal és árulásokkal, és próbára teszik az emberi erőt, törekenységet és gonoszságot.”

ARMANDO LUCAS CORREA

KRISTIN HARMEL

A
BORÁSZ
FELESÉGE

— részlet —

*„Tűrhetetlen, lehetetlen, hogy ennyi halál,
áldozat és pusztulás, ennyi hősiesség után ne
egy jobb és nagyszerűbb emberiség szülessen.”*

*Charles de Gaulle tábornok,
a francia ellenállás vezetőjének szavai
a II. világháború hatásáról*

1940 MÁJUSA

INÈS

Az út kígyózva futott Champagne dús szőlészetei között, amikor Inès Chauveau délnyugat felé száguldott Reimsből. Csillogó fekete Citroënje nyomában porfelhők szálldostak, a szél vadul tépte gesztenyeszínű haját. Májust írtak, a tőkék már ébredtek, a bimbóik apró öklökként nyújtózkodtak a nap felé. Heteken belül virágozni fognak, és szeptemberre a gyümölcsök – halványzöld Chardonnay, tintafekete Pinot Meunier, és áfonyás árnyalatú Pinot Noir – telten várják majd a szüretet.

De vajon Inès itt lesz még akkor? Itt lesz még bármelyikük? A nő megborzongott, közben fékezett, hogy bevegjen egy kanyart. A motor tiltakozva morgott, miközben a nő ráfordult a hazavezető útra. Michel azt mondaná, hogy túl gyorsan, túl felelőtlenül vezet. De végtére is a férfi óvatos mindenben.

Júniusban lesz egy éve, hogy összeházasodtak, és Inès nem emlékezett olyan napra, amikor a férje ne korholta volna gyengéden valamiért. *Én csak vigyázok rád, Inès,* mondogatta mindig. *Ez a férjek dolga.* Mostanában szinte

minden figyelmeztetése a németekkel volt kapcsolatos, akik ott ólálkodtak az áthatolhatatlan Maginot-vonal, a megerősített határ túloldalán, ami megvédte Franciaországot az Európa többi részén tomboló káosztól. *Mi, akik itt voltunk a Nagy Háborúban, tudjuk, hogy komolyan kell venniük őket*, mondogatta legalább naponta egyszer, mintha nem lett volna mindössze négyéves, amikor a végső csatát vívták.

Persze Inès – aki hat évvel volt fiatalabb Michelnél – még meg sem született, amikor 1918-ban a németek végre visszavonultak a Marne-tól, miután majdnem porig rombolták Reims belvárosát. De az édesapja eleget mesélt neki a háborúról – általában, amikor berúgott a brandytól és öklével verte az asztalt –, hogy tudja, óvatosnak kell lennie.

Soha nem bízhatysz a hunokban! Most is ott csengett az apja mély, rekedt hangja a fülében, bár a férfi már évekkor azelőtt meghalt. *Lehet, hogy eljártsszák, hogy Franciaország barátai, de csak a bolondok hinnének el ilyesmit.*

Nos, Inès nem volt bolond. És most az egyszer ő hozott olyan hírt, ami mindent megváltoztat. Apró diadalt érzett, de ahogy beszáguldott Ville-Dommange-ba, a kisváros fölött magasodó néma, komor hétszáz éves Saint-Lié kápolna mintha gúnyolta volna a kicsinyességéért. Ez nem arról szólt, hogy kinek van igaza, és ki téved. Hanem háborúról. Halálról. Máris fiatal emberek vére áztatta a földet az északkeletre álló erdőkből. Mindezt a férje megjósolta.

A nő behajtott a kapun, erősen fékezett az elegáns, kétszintes, kőből épült château előtt, kipattant, és odaszaladt a hatalmas, földalatti pincerendszerhez vezető ajtóhoz.

– Michel! – kiáltotta, miközben kettesével szedte a lépcsőket, a hűs, nyirkos levegő úgy hatott rá, mint egy arcába öntött vödör víz. – Michel!

A hangja visszhangzott a folyosók keszekusza labirintusában, amit a férje különönc dédapja a földből váj ki háromnegyed századdal korábban. Ezernyi pezsgőspalack pihent itt az oldalán, kisebb vagyonyyi buborék várta a következő felvonást.

– Inès? – Michel aggódó hangja szállt fel valahonnan a pince mélyéből, aztán a nő hallotta közeledő lépteit, majd befordult előtte a sarkon, nyomában Theo Laurentnal, a Maison Chauveau *chef de cave*¹-jával, a főborással.

– Drágám, mi történt? – kérdezte, miközben odasietett hozzá, a vállára tette a kezét, és az arcát fürkészte. – Jól vagy, Inès?

– Nem. – A nő eddig észre sem vette, mennyire kifutott a hírtől, az autóúttól és hogy leszaladt a pince hűvösébe. – Nem, Michel, nem vagyok jól!

– Mi történt? – kérdezte a férje, miközben Theo némán figyelte a nőt, az arca kifejezéstelen volt, mint mindig.

– Elkezdődött – préselte ki magából Inès. – Az invázió, Michel. Jönnék a németek!

Nehéz csend ereszkedett le a nyirkos levegőben. Mennyi idő vajon, mire a pincék csendjét megtöri a fent menelő bakancsok dobogása?

– Hát, akkor – szólalt meg végül Michel –, azt hiszem, ideje befejezni a pezsgő² elrejtését.

¹ pincemester

² A Champagne vidékén termesztett szőlőből készült pezsgőt hivatalosan champagne-nak kellene nevezni magyarul is, én a könnyebb olvashatóság kedvéért legtöbbször a pezsgő szót használom.

2019 JÚNIUSA

LIV

Liv Kent bal keze meztelen volt. Vagy legalábbis így érezte, valahányszor lenézett, és látta az üres helyet, ahol a jegygyűrűjét viselte az elmúlt tizenkét évben. És bár három hónapja levette – öt héttel azután, hogy Eric bejelentette, hogy elmegy, és amint lehet, el akarja intézni a papírokat –, néha még most is megijesztette annak a hiánya, amiről azt hitte, hogy örökké az övé lesz. De végtére is sok mindent vett biztosra.

– Kösz, hogy ilyen lazán kezeled! – mondta Eric, amikor bevitte a közös holmijukat tartalmazó utolsó kartondobozt a nő kicsi, egyszobás lakásába, ahová Liv a különválásuk után költözött. Furcsa volt, hogy itt van, betölti azt a teret, ami sosem lesz az övé. Liv egy része szeretett volna ráordítani, hogy tűnjön innen, de egy másik – ami miatt borzasztóan szégyellte magát – könyörögni akart neki, hogy maradjon. A házasságuk olyan sebességgel hullt darabokra, hogy a nő úgy érezte, hogy megnyílt alatta a föld.

– Lazán? – ismételte, miközben a férfi körülnézett a lakásban, amit Liv az egykor közös bútoraikkal töltött

meg. Eric tekintete megállapodott a leharcolt kanapén, a szoba középpontján, Liv pedig eltöprengett, vajon arra a napra gondol-e – ahogy hirtelen ő is –, amikor megvették, vitatkoztak az árán, utána pedig izzadtan egymásba gabalyodva rázuhantak kemény párnáira kibékülni. De talán csak az jár a fejében, hogy örül az újrakezdésnek, úgy, hogy egyik közösen vásárolt tárgyuk sem furakodik be az új életébe.

A tekintete újra Livre siklott.

– Csak arra célzok, hogy tudom, nem könnyű. – Újra komor együttérzésre rendezte a vonásait, és a nő halvány bosszúságot érzett. Ez jobb volt a szomorúságnál, ami úgy kavargott át rajta, mint egy vihar, mióta aznap délelőtt hivatalosan aláírták a válási papírokat. – Tényleg sajnálom, hogy így alakultak a dolgok, Liv, de egyszerűen mást akartunk.

Livől csak egy kifejezéstelen „mmmm”-re futotta.

– Én tényleg a legjobbat akarom neked. Ugye tudod? Mindig fontos leszel nekem.

– Csak nem annyira fontos, mint te magadnak. – Liv ennek képtelen volt ellenállni. – Vagy az új barátnőd.

Eric felsóhajtott.

– Ne légy dühös, Liv! – A férfi letette a kartondobozt a földre, és letörölte a kezét. – Szeretném azt hinni, hogy egy nap még barátok is lehetünk.

Liv felhorkant, és a férfi együttérző arckifejezése egy pillanatra elillant, a homloka pedig bosszúsán ráncolózott, így Liv megpillanthatta azt az embert, akiről tudta, hogy ott rejtőzik a gondosan elrendezett külső alatt, aki őt hibáztatja mindenért, ami elromlott közöttük. Ő gyereket akart, családot alapítani, Eric pedig látszólag boldogan próbálkozott. De aztán, több mint egy év csalódás után

Livnél korai petefészek elégtelenséget állapítottak meg. Háromszor próbálkoztak mesterséges megtermékenyítéssel donorpetesejtet használva, aztán Eric egyszer csak bejelentette, hogy befejezte. Többé nem próbálkozik a gyerekekkel, nem próbálja megérteni Liv szomorúságát, és elege van a házasságukból. Persze Liv később rájött, hogy addigra már randizni kezdett egy huszonnégy éves, Anemone, azaz tengerirózsa nevű lánnyal, a Bergman Étteremcsoport – a férje azt a céget igazgatta – egyik adminisztratív asszisztensével.

– Barátok, mi? – válaszolta végül. – Hogyne! Talán te, a barátnőd és én minden héten együtt vacsorázhatnánk. Nagyon meghitten hangzik.

– Liv, tudom, hogy dühös vagy. De nem Anemone tehet róla. Mi ketten egyszerűen kinőttük egymást. Többé nem az van megírva, hogy mi együtt legyünk.

– Neked viszont az van megírva, hogy egy Y generációs vegánnal legyél együtt, akit a hippis szülei egy medúzafajról neveztek el?

– Az anemóna igazából tengeri polip – javította ki Eric anélkül, hogy a szemébe nézett volna. Eltúlzott tehetetlenséggel vállat vont. – Mit mondhatnék, Liv? Ő megért engem.

– Egész pontosan mit ért meg? Hogy hatalmas klisé vagy? A két lábon járó életközépi válság? Hogy egy napon, amikor Anemone kényelmetlenné válik számodra, őt is faképnél hagyod?

Eric sóhajtott, és a nő szánalmat látott a szemében, amitől még rosszabbul érezte magát.

– Liv, légy őszinte! Szeretted még egyáltalán, amikor szétváltunk?

A nő nem válaszolt, mert hogyan is magyarázhatná el, hogy örökké szerette volna, ha esélyt kap rá? Az embernek elvileg ezt kellene csinálnia azzal, akinek odaígérte az életét. Csak úgy alakult, hogy a végén nem igazán *kedvelte* a férjét. De hajlandó lett volna dolgozni rajta, megpróbált volna visszatérni egykori önmagukhoz. A szüleinek sosem volt erre esélye; az édesapja meghalt, amikor Liv még csak kisbaba volt, az édesanyja pedig egyik kapcsolatból a másikba lépett azóta is. Liv megfogadta, hogy az ő élete máshogy alakul majd. De talán mind arra vagyunk kárhóztatva, hogy elkövessük az előttünk járók hibáit, még akkor is, ha több eszünk van annál.

Tulajdonképpen Ericnek igaza volt. Nem tartoznak össze. Talán soha nem is tartoztak. És talán úgy a legjobb, ha elválnak az útjaik. Mégis úgy érezte, hogy a férje akkor hagyta cserben, amikor a legnagyobb szüksége lett volna rá.

Amikor túl hosszúra nyúlt a csend, Eric újra megszólalt:

– És most mihez fogsz kezdeni? Megpróbálsz visszatérni a munka világába? Tudod, hogy tőlem kérhetsz ajánlólevelet, ha szükséged van rá.

Liv az ajkába harapott. Kicsit utálta a férfit, aki úgy nézett rá, mintha szánalmas lenne. Ő javasolta egy évvel korábban, hogy Liv mondjon fel a Bergmannál, a cégnél, ahol tizenöt éve megismerkedtek, mint marketingigazgató-helyettes. Egymás mellett dolgoztak másfél évtizeden át, a férje egyre emelkedett a pénzügyi részleg ranglétráján, Liv pedig felért a marketingosztály csúcsára. Ők voltak a tökéletes, befolyásos pár... míg aztán többé már nem.

Figyelj, ha harmadszor is megpróbáljuk a mesterséges megtermékenyítést, talán otthon kellene maradnod és arra összpontosítani

– mondta Eric tavaly júniusban. *Ha meglesz a baba, úgyis szabadságra akarsz menni, nem?* Liv vonakodva beleegyezett, de most már látta, hogy hiba volt megfogadni Eric tanácsát. Ez volt az első lépés, hogy a férfi kitessékelte a saját életéből. Az lett a vége, hogy amikor borult a bili, nem maradt semmije: sem gyereke, sem férje, sem munkája, sem megtakarítása. Teljesen elveszítette a talajt a lába alól.

– Majd kitalálom – motyogta.

– Legalább itt van neked a nagymamád – Eric ajka megrándult. – Ő biztosan segít, igaz?

– Igen nagylelkű – közölte mereven Liv. – Azt hiszem, rájött, hogy rossz tanácsot adott nekem. – Edith nagy, az édesapja különc, gazdag, Párizsban élő édesanyja ragaszkodott hozzá, hogy legyen házassági szerződés, mielőtt Liv hozzámegy Erichez, mely kikötötte, hogy ha a házasság véget ér, egyik fél sem jogosult semmire, ami a másiktól származott. Nyilván azzal a szándékkal kérte, hogy Eric ne tehesse rá a kezét arra, ami egy nap majd Liv öröksége lesz, de mivel az asszony még élt és virult, Eric pedig körülbelül évi félmilliót keresett, miközben Liv munkanélküli lett, a dokumentum hatalmas baklövésnek tűnt. Edith nagy legalább felajánlotta, hogy fizeti Liv lakását, míg kitalálja, mihez kezd az életével, de a nőnek már anélkül is elég bűntudata volt, amiért elfogadta a pénzt, hogy azt Eric az orra alá dörgölje volna.

– És mégis mennyire biztos volt a dolgában akkoriban – nevetett a férfi. – Na, Liv, vissza kell mennem az irodába. De szólj, ha bármire szükséged van, rendben? Gondolom, még találkozunk.

Nem várt választ. Úgy ment el, hogy hátra sem nézett, és amikor Liv becsukta utána az ajtót, úgy érezte, hogy végre kizárta a múltat, és belépett egy bizonytalan jövőbe.

Egy órával később Liv végre összeszedte a bátorságát, hogy kinyissa az utolsó dobozt, amit Eric áthozott. Úgy érezte, mintha gyomorszájon találták volna, amikor átvágta a ragasztószalagot, felemelte a doboz fülét, és az esküvői albumukat látta benne, meg két cipősdobozt a közös életük képeivel, olyan fotókkal, melyek Ericnek nyilván többé semmit sem jelentenek. Átpörgette a felül lévőket – nászutas képek, amiken Erickel kókuszdió koktélok tartanak a kezükben, miközben Maui tengerpartján állnak és szélesen egymásra mosolyognak –, aztán mindet visszahajította a dobozba, és úgy hátrált, mintha a pusztas közelségük fájdalmat okozna.

Élesen kopogtattak az ajtón, és Liv felnézett. Nem várt senkit, az új címét pedig csak néhány embernek adta meg. Az Erickel kötött házassága alatt csak a Bergmannnál dolgozó munkatársai voltak a barátai, de amikor tavaly otthagya az állását, egyikük sem tartotta vele a kapcsolatot, így csak tovább erősödött benne az érzés, hogy kiradírozták a saját életéből. Eric azért jött vissza, hogy megszabaduljon még egy doboznyi emléktől? Liv fontolgatta, hogy nem nyit ajtót, mert nem akart még egyszer szembenézni vele, de újra kopogtattak, ezúttal hangosabban és sürgetőbbben.

Amikor felállt és kilesett a kémlelőn, párszor pislognia kellett, hogy felfogja, amit lát. A halványan megvilágított folyosón ott állt a kilencvenkilenc éves, hihetetlenül életerős nagymamája, ősz haja pedáns kontyban, szürke Chanel tweed blézere tökéletesen rászabva, fekete nadrágja kifogástalan.

– Edith nagyji? – kérdezte Liv hitetlenkedve, miközben ajtót nyitott.

Az idős asszony lebiggyesztette a száját, és összevonta ceruzával rajzolt szemöldökét.

– Most komolyan, Olivia, így öltözöl, amikor nem vagyok itt, hogy felügyeljek rád?! – Az epés megjegyzés szinte udvariasan hangzott Edith nagyfi francia akcentusába csomagolva. – Hát erre tanítottalak?!

– Én... nem számítottam rád. – Liv lenézett szakadt farmerére és rongyos pulcsijára, amibe azután öltözött át, hogy Eric elment, és tökéletes volt az otthoni ténfergéshez. – *Számítanom kellett volna* rád?

– Nos, itt vagyok, nem igaz?

– De... mit keresel New Yorkban? – Amikor Liv utoljára beszélt az asszonnyal – három nappal korábban, amikor Edith nagyfi felhívta, hogy határozottan megkérdezze, mikor véglegesítik a válást –, egyetlen szó sem esett arról, hogy átszeli az óceánt Párizsból. Tekintve Edith nagyfi korát, egy repülőút New Yorkba legalább említést érdemelt volna.

– Hát, érted jöttem, természetesen. Nem invitálsz be? Meghalok egy martiniért. És ne merd azt mondani, hogy elfogyott a gin! Akkor azonnal kitagadnálak.

– Nem – válaszolta Liv. – Van ginem. – Óvatosan oldalra lépett, és nézte, ahogy Edith nagyfi elsuhan mellette. Futólag eltöprengett rajta, hogy miért nem ölelik meg egymást, mint a normális emberek.

– *D'accord.*³ Van kéznél kék sajtjal töltött olívbogyó? – kérdezte a nagymamája a válla fölött, miközben Liv követte, és becsukta az ajtót. A nő ekkor vette észre, hogy az asszonynál nincs semmi az ismerős Kelly táskáján kívül.

– Hol a csomagod, Edith nagyfi?

³ Rendben.

Az idős asszony ügyet sem vetett rá.

– Végső esetben fokhagymás olíva is jó lenne.

– Hát, azt hiszem, csak sima van.

Edith nagyfi a torkát köszörülte, de úgy tűnt, ebbe bele-nyugszik, miközben letelepedett a kanapéra a nappaliban.

Liv szótlánul elkészítette a nagymamája italát, ez ki-lencéves kora óta az ő feladata volt. Jó adag gin, egy löket száraz vermut, pár csepp olívalé, jéggel összerázva, aztán leszűrve.

– Először le kellene hűtened a poharat, Olivia – közölte Edith nagyfi köszönet helyett, amikor Liv átnyújtotta az italát. – Nem iszol te is egyet?

– Délután kettő van, Edith nagyfi. És még mindig próbálok rájönni, hogy mit keresel itt.

Az idős asszony a fejét csóválta.

– Tényleg muszáj ilyen feszültnek lenned? – Nagyot kortyolt. – Ám legyen! Ha tudni akarod, azért jöttem, mert a mai napon szabadultál meg hivatalosan attól a lélek-szipolyozó *salaud*⁴-tól. Utálom azt mondani, hogy én meg-mondtam, de...

– Szóval kárörvendeni jöttél.

Edith nagyfi újra kortyolt a martiniból, és egy pillanatra Liv észrevette, hogy a nagyanyjának remeg a keze.

– Azt biztosan nem. Azért jöttem, hogy segítsek neked csomagolni.

– Csomagolni?

Edith nagyfi színpadiasan sóhajtott, miközben felállt, és Liv hálószobája felé intett.

– Na, csipkedd magad! Máris késésben vagyunk.

– *Honnan?*

⁴ szemétláda

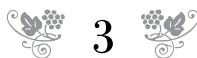
– Megy a gépünk.

Liv csak bámult rá.

– Na, elég a fetrengésből, Olivia! Négy és fél óra múlva indul a gépünk, és tudod, hogy a JFK-en milyen a biztonsági ellenőrzés.

– Edith nagy, mi a csudáról beszélsz?

– Próbálj lépést tartani, drágám! – Edith nagy a szemét forgatta, és felhörpintette a martiniját. – Párizsba utazunk, természetesen.

1940 MÁJUSA

INÈS

A Chauveau-birtok alatti pincerendszer sötét, nyirkos és nedves volt. A krétába és mészkőbe vájt ívelt téglafalak bent tartották a nedvességet, amióta csak Michel dédapja hét évtizeddel korábban építeni kezdte azokat, így tökéletes helynek bizonyultak, hogy a pezsgőspalackok ott aludjanak, miközben valami nagyszerűvé válnak.

Inès ezt onnan tudta, hogy amikor Michel másfél éve udvarolni kezdett, elmesélte neki a családi birtok történetét. Az édesapja rokonai a 16. század óta *vigneronok*, szőlőtermesztők voltak, de csak az 1800-as évek elején kezdtek játszodozni a gondolattal, hogy saját bort készítsenek. A közeli Reimsben és Épernay-ben, sőt még Aÿ közösségében is a pezsgőházak vagyonokat kerestek, míg a kis falvak termesztoi még mindig parasztként éltek. Amikor Michel ükapja 1839-ben feleségül vette egy textilmágnás lányát, vgre jutott némi pénz készletek vásárlására.

A vállalkozás lassan fejlődött, és majdnem csődbe is ment, amikor Michel különöc dédapja megszállottjává vált annak, hogy kiépítsen a birtoka alatt egy barlangrend-

szert, ami riválisa lehet a nagy reimsi házak mészkőbe vájt *crayères*-einek⁵. Az 1870-es évek elején annyira kacs-karingós és bonyolult alagutakat épített, hogy a Maison⁶ Chauveau-ban töltött első héten Inès órákon át bolyongott a föld alatt, amit rémisztő megpróbáltatásként élt át. Michel csak jóval azután talált rá, hogy beesteledett.

– Az alagutak hosszú kilométereken át folytatódnak, és igen kuszák – magyarázta a zokogó Inèsnek, miközben kivezette az esti levegőre. – Ne aggódj, drágám! Majd beletanulsz. – Persze Michel kívülről ismerte a labirintus minden négyzetcentijét, mivel kisfiúként a keszekusza barlangokban bújócskázott, a nevét bevészte a fal krétarészein az ősei neve mellé, és ott gubbasztott, miközben a Nagy háború idején a bombák darabokra tépték a földet a feje felett.

De Inès még egy évvel az első rémisztő élmény után sem szokott hozzá a mozdulatlan sötétséghez, ahol az egyre idősebb palackok néma kis koporsókként halmozódtak fel a barlangokban. Nem szokott hozzá az állandó hideghez sem, mintha a föld fölött többé nem léteztek volna évszakok, és soha nem szokta meg, ahogy néha a szél süvített a barlangok főbejáratánál, a hangról a mesék szellemei és farkasai jutottak eszébe.

Ennek kellene tündérmesének lennie, gondolta Inès, és ahogy megállt kimasszírozni lüktető vállát, szívébe belenyilallt a megbánás. Amikor 1938 novemberében megismerte Michelt, úgy tűnt, tökéletes párt alkotnak; a férfit elbűvölte a fiatalsága és az optimizmusa, a nőre pedig

⁵ pince

⁶ ház: a legnagyobb, komoly tradíciókkal rendelkező champagne-i pezsgőházak, kb. háromszázan vannak

ugyanúgy nagy hatással volt a megbízhatósága, bölcsesége és lenyűgöző szerepe egy olyan pezsgő készítésében, amit Franciaországban mindenki ismert. Minden nagyon varázslatosnak tűnt. Ki gondolta volna, hogy mindössze tizenhét hónappal később bakancsot visel majd, és húszkilós borosládákat tologat a titkos barlang felé, melyet Michel szülei azért építettek a Nagy háború alatt, hogy elrejtse az értékeiket?

Zseniális építmény volt, és amikor Michel először mutatta meg Inèsnek – közvetlenül azután, hogy szeptemberben Franciaország hadat üzent Hitler Németországnak –, a nőnek leesett az álla. Soha ki nem találta volna, hogy egy hatalmas tárolóbarlang rejtőzik az áthatolhatatlannak tűnő fal mögött. Egy rejtekajtó nyílt téglák közé rejtett zsanérokból, és amikor zárva volt, úgy festett, mintha része lenne a több évtizedes kő- és mészkőalagútnak. Még egy külön ide rendelt Madonna is állt itt, amit úgy terveztek, hogy mozdíthatatlannak tűnjön, bár a szűz szobrát megtévesztően könnyen lehetett mozgatni. Inès ezt onnan tudta, hogy azon a reggelen neki is ezt kellett tennie, hogy bejusson a rejtekhelyre, ahol lassan, hónapok óta rejtették a palackokat.

Egyedül volt a barlangban, sajtott a karja és a háta, baljós borzongást érzett. Januárban, egy viharos éjszakán, amikor a szél tépdeste odakint a tőkét, az ágyban feküdtek, és Michel szörnyű évet jósolt Champagne-nak; rossz termést, olyan árnyékot, mely az egész régióra rávetül. Inès úgy gondolta, hogy a férje csak pesszimista, de most, hogy a németek átlépték a határt, azon tűnődött, hogy nem volt-e – szokás szerint – mindenben igaza. Bár tisztelte Michel intellektusát, néha a tévedhetetlenségét fojto-

gatónak érezte. Inèsnek nem maradt tere, hogy a férjétől eltérő gondolatai vagy véleményei legyenek.

– Inès? Itt vagy? – Egy hang szállt le a keskeny kőlépcsőn a pince főbejáratától, a kőfalba rejtett faajtó túloldaláról Michel és Inès château-ja mögött. A nő egy pillanatra lehunyta a szemét. Céline volt az, Michel chef de cave-jának, Theo Laurent-nak a felesége. – Michel azt mondja, jól jönne neked egy kis segítség.

– Igen, itt vagyok! – kiáltott vissza a nő, és igyekezett barátságos hangot megütni. Megvakarta a bal alkarját – erről az éretlen szokásról az édesanyja megpróbálta leszoktatni, kijelentve, hogy hölgyhöz nem illő –, a körmei által hagyott élénkvrös csíkok előnytelennek és gyerekesnek látszottak. Ám ez az ideges tikkelés visszatért, valahányszor feszült volt. – Épp most mentem vissza a barlangba, ahol az utolsó huszonnyolcasokat tároljuk.

– *C'est bon*⁷. Már is ott vagyok. – Inès hallotta a nehéz lépteket a lépcsőn. Céline hónapokkal ezelőtt megvált divatos papucsaitól, amikor Marne-ből eltűntek a férfiak, és ekkor már szinte minden nap munkás bakancsot viselt. Erősebb volt Inèsnél és magabiztosabb, és a másik nő gyakran tapasztalatlan csitrinek érezte magát mellette, bár csak egy év volt közöttük.

Inès megpróbált lépést tartani vele, de nem volt olyan ügyes, mint Céline, és gyakran a nyomába sem ért; szó szerint. Inèsnek nem volt tehetsége a kóstoláshoz, ügyessége a házasított borok palackozásához, sem kifinomultsága a palackok rakodásához, amihez biztos kézre volt szükség. Gyanította, hogy a többiek egyszerűen csak lustának tartják, de valójában tétova és bizonytalan volt, és valahány-

⁷ Rendben.

szor eltört egy palackot, kicsit még jobban elveszítette az önbizalmát. Haszontalannak érezte magát.

A helyzet iróniája, hogy nem is olyan rég Michel pontosan ilyennek akarta. Amikor másfél éve feleségül kérte, azt mondta, gondoskodik róla, és azt akarja, hogy a kisujját se mozdítsa.

– De szívesen segíték – próbálkozott Inès.

– Most az én feladatom gondoskodni rólad – felelte Michel. Kérges kezével gyengéden átfogta a nő állát és a szemébe nézett. – Nem kell dolgoznod.

– De...

– Kérlek, kedvesem! – szakította félbe a férje. – Az apámnak soha nem kellett megkérnie az anyámat, hogy a pezsgőgyártással fáradjon, és én sem akarlak megkérni téged. Mostantól te leszel a ház úrnője.

De aztán abban a szeptemberben jött a hadüzenet, és a sorozás megfosztotta őket a munkásaiktól. Michel lassan megváltoztatta a véleményét, először elmotyogott bocsánatkérések kíséretében arra kérte a feleségét, hogy végezzen el kisebb feladatokat. Inès tett róla, hogy minden adandó alkalommal tudassa vele, mindez tökéletesen rendben van így, és tényleg segíteni akar. De ahogy az ősz lassan télbe fordult, a munkaerőhiány kezdett problémát okozni a termelési ütemtervben, és Michel könyörgött neki, hogy vállaljon egyre több feladatot. Inès kapkodva igyekezett mindent megtenni, amit a férje kért, de gyakran bele kellett tanulnia, és ahogy teltek-múltak a hónapok, érezte, hogy a férje egyre mélyebben csalódik benne.

Magára erőteltett egy mosolyt, amikor most Céline befordult a sarkon. A nő még kifakult nadrágban és sáros csizmában is gyönyörű volt. Ez bosszantotta Inèst, bár tudta, hogy irracionálisan viselkedik. De aztán alaposab-

ban szemügyre vette a másik nőt, és még a sötétben is látta, hogy Céline-nek vörös a szeme.

– Jól vagy? – kérdezte.

Céline azonnal lehajtotta a fejét, arcát hosszú barna haja függönye mögé rejtette.

– Ó, igen, jól.

– De sírtál. – Inès tudta, hogy tapintatlan, de egyszerűen nem tűnt fairnek, hogy Céline úgy tesz, mintha minden rendben lenne, amikor a fejük fölött egyértelműen darabokra hullik a világ. De az is igaz, hogy az egy év alatt, mióta Inès hozzáment Michelhez, a két nő soha nem barátkozott össze igazán, bár Inès próbálkozott. Céline csendes és komoly nő volt, folyamatosan elgondolkodó arccal járkált, Inès viszont mindent megtett, hogy a dolgok jó oldalát nézze. Egy hónappal azután, hogy megérkezett, hallotta, hogy Céline azt suttogja Theónak, hogy folyamatos optimizmusa az idegeire megy, mert annyira irreális. Ezután Inès legalább megértette, Céline miért küld felé néha bosszús pillantásokat.

Céline reszketeg lélegzetet vett.

– Igen, nos, aggódom a családom miatt, Inès.

– Ó! – A nő egy pillanatig szóhoz sem jutott. – Hát, gondolom, minden rendben van velük. Biztosra veszem, hogy a németek nem bántanak civileket.

Céline félig nevető, félig síró hangot hallatott.

– Inès, elfelejtetted, hogy a családom zsidó?

– Nem, dehogy. – Igazság szerint Inès nem gondolkodott ezen sokat. Az elmúlt néhány hónapban felmerült néhányszor a beszélgetésekben, amikor hírek érkeztek a zsidók németországi összegyűjtéséről. Céline édesapja és a családja zsidó volt, de Inès tudta, hogy a nő édesanyja – aki két éve halt meg – katolikus volt, és Céline nem igazán

részesült vallásos nevelésben. – De ne aggódj! Végtére is ez még mindig Franciaország.

Céline olyan sokáig hallgatott, hogy Inès azt hitte, talán nincs erre válasza.

– Tényleg azt hiszed, hogy ez majd számítani fog, ha a németek irányítják a dolgokat?

Inès az ajkába harapott. Céline-nek nem kell minden helyzetre úgy tekintenie, mintha a világvége lenne.

– Semmi hír nincs arról, hogy bármi történne az itteni zsidókkal – jelentette ki magabiztosan. – Majd meglátod. Minden rendben lesz!

– Hogyne – Céline minden további szó nélkül elfordult. Inès nézte, ahogy lehajol, felemel egy láda huszonnyolcast a földről, és elballag az alagútban a rejtett barlang felé.

Inès is megragadott egy ládát, és utána sietett. A háta tiltakozva sajgott, alig használt bicepszé égett.

– Te Dijon közeléből származol, igaz?

– Igen, onnan délre, Nuits-Saint-Georges-ból.

– Hát, akkor az édesapád és a nagyszüleid sokkal meszebb vannak a németektől, mint mi, igaz? – Inès tudta, hogy Dijon körülbelül 300 kilométerre fekszik Champagne-tól. – Valószínűleg máris dél felé tartanak. – Michel elmagyarázta, hogy több százezer menekült lepte el az utakat, ahogy közeledtek a németek.

– Nem. – Céline nem nézett Inèsre, miközben letette a ládát a rejtett barlang kőpadlójára. – Az apám egy szőlészetet igazgat, és majdnem az összes munkását kivezényelték a frontra. Úgy érezte, nem mehet el. Igen lojális a tulajdonoshoz, aki jó volt hozzá. A nagyszüeim úgy döntöttek, hogy ott maradnak vele.

– Biztosan nem esik bajuk.

– Biztosan nem esik bajuk – ismételte Céline, de Inès hallotta a hangjában a keserűséget, a félelmet, így hallgatott és visszatért a palackokhoz.

Inès feltételezte, hogy ő is aggódna a rokonaiért, ha egy is maradt volna. De a szülei meghaltak, amikor még csak tizenhat éves volt; az édesapját agyvérzés vitte el, az édesanyját szívroham két hónappal később. Nem voltak testvérei, se tágabb családja; Inès teljesen magára maradt. Szerencsére drága barátnője, Edith családja befogadta, és újra otthonra talált.

Ezután logikus volt, hogy amikor 1938-ban Edith beleszeretett egy Edouard Thierry nevű fiatal éttermesbe, aki megörökölte a családja reimsi kisvendéglőjét, Inès elkísérte őt Champagne-ba. Nem volt maradása a szülővárosukban, Lille-ben, és bár először nem kedvelte Edouard-t, mert elvette Edithet, meglepte és meghatotta a férfi ajánlata, hogy lakjon velük a kisvendéglő feletti nagy lakásában. *Te vagy Edith legdrágább barátnője*, mondta a férfi ünnepélyesen, miközben a lány a könnyeit törölgette szerény esküvőjük után a barokk kupolás Église Sainte-Marie-Madeleine templomban, Lille óvárosában. *Persze, hogy velünk maradhatsz, ameddig csak kedved tartja.*

Inès először el sem akarta hinni, hogy a férfi tényleg azt akarja, hogy velük éljen, de Edouard őszintén lelkes házigazda volt, gyakran őt is elhívta a társasági eseményekre, sőt, néha még a véleményét is kikérte a világ dolgairól. Még azt is megengedte, hogy a nő kisegítsen a kisvendéglő pultja mögött, és így némi pénzt keressen. Amikor 1938 őszén egy hideg estén Edouard elhozta a régi barátját, Michel Chauveau-t vacsorára, és elmondta, hogy Michel nagyon jómódú agglegény, szinte előre elrendeltnek tűnt, hogy Inès beleszeret.

– Jaj, Michel olyan jóképű! – kiáltott fel Edith aznap este, és összecsapta a kezét, miközben Edouard kikísérte a barátját, és magára hagyta a két nőt. – Szerinted nem, Inès?

Inès mosolygott, és még mindig hevesen vert a szíve.

– Láttad a szemeit? – A férfi metsző kék tekintete egyenesen belelátott az emberbe. Magas volt, izmos, homokszőke hajjal, éles vonásokkal, és bár az öltönye kissé divatjamúltnak számított, elegánsan viselte.

– A szemeit? – ismételte Edith nevetve. – Én csak azt vettem észre, hogy le sem vette rólad egész este, drága barátnőm. És hogyan is állhatna ellen neked? Gyönyörű vagy! – Edith valahogy el tudta érni, hogy ezt Inès is így érezze. Mindig is ilyen barátnő volt, az a fajta, aki felemeli az embert, ha padlóra kerül. – Elhiszed, hogy ő a Maison Chauveau tulajdonosa? – kérdezte Edith jelentőségteljesen felvonva a szemöldökét.

– És mégis nagyon szerény – jegyezte meg Inès. A férfi három különféle palack behűtött Chauveau-évjáráttal érkezett, viszont elegánsan elhárította Inès kérdéseit, melyek a pezsgő-birodalmára vonatkoztak, és visszafordította a figyelmet a lányra. A lille-i életéről kérdezgette, a barátságáról Edithtel és hogy volt-e már alkalma bejárni Champagne-t.

Később Edith és Inès egyetértettek abban, hogy a férfi randevúra hívta. Edouard-hoz hasonlóan ő is több évvel idősebb volt a két barátnőnél, és komolyabb is náluk. Inès feltételezte, hogy azért, mert mindkét férfit korán belekényszerítették a családi üzletbe; a húszas éveik elején olyan felelősséget vettek a nyakukba, amit a lány el sem tudott képzelni.

– Még nem merészkedtem messzebb Reimsnél – vallotta be Inès. – De szeretném látni a vidéket.

– Valóban? – mosolygott Michel, és a lánynak szaltózott a gyomra. A rá következő héten a férfi meglátogatta, és tavaszra eljegyezték egymást. Május első hetében házasodtak össze, mert nem volt okuk várni; Inèshez hasonlóan Michelnek sem maradt élő rokona.

Először annyira szédítőnek tűnt az egész. Inès lett a neves pezsgőház tulajdonosának újdonsült felesége! A szőlőtőkék között fog élni! Minden este pezsgőt fog inni!

De a valóság egészen másnak bizonyult. Amint Inès és Michel összeházasodtak, ritkán mentek be Reimsbe; a vidék festői látványa egy idő után hétköznapivá vált; és még a vacsorához esténként kinyitott palack is kezdett monotonná válni.

De a legnagyobb gond az volt, hogy Inès mellett többé nem volt ott Edith, hogy napi szinten pletykáljanak, sőt még Edouard sem, hogy társalogjon vele, hisz többé nem élt velük. Michel még annál is befelé fordulóbb és komolyabb volt, mint amilyennek rövid udvarlása alatt tűnt; gyakran egész étkezéseket ültek végig teljes csendben, miközben a férfi a gyártási renddel vagy a természetőkkel kapcsolatos problémákon töprengett, és egyiket sem akarta megvitatni Inèsszel.

A nő úgy képzelte, hogy Michellel gyakran visszajárnak majd Reimsbe találkozni a barátaikkal, ám hiába volt a kisváros kocsival csupán negyven percnyire Ville-Dommange-tól, akár egy másik országban is lehetett volna. A legtöbb napon a pezsgőgyártás kívánalmi hajnaltól napestig lefoglalták Michelt, azt pedig nem szerette, ha a nő nélküle vitte el a kocsit. Inès gyakorlatilag csapdába esett egy olyan helyen, amit nem érzett az otthonának.

És bár amikor először járt a Chauveau-birtokon, megismerte a termetes, sötét hajú Theót és erős, elegáns fele-

ségét, Céline-t, és úgy képzelte, hogy barátok is lehetnek, az sem történt meg. Theo annyira elmerült a munkájában, hogy akár egy hétig a színét sem látták, Céline pedig olyan csendes és komor volt, mint Michel. Inès minél inkább próbált közeledni hozzá a városi pletykákon vagy híreken keresztül, Céline egyre inkább visszahúzódott.

Most, hogy a háború ott leselkedett a horizonton, Inès elszigeteltebbnek érezte magát, mint valaha. A pincék mélyén Céline-nel meg kellett volna osztaniuk azzal kapcsolatos félelmeiket, hogy mi következik. Ehelyett némán dolgoztak, az egyetlen zajt a ládák halk puffanása jelentette, amikor landoltak új, titkos otthonukban.